

Sectorgids voor de heropstart van de autocar- en autobussector na de Covid-crisis-19

Versie bijgewerkt tot 15/06/2020

Inleiding

Volgens experts zullen we nog lang met het coronavirus moeten leven. We zullen dus maatregelen moeten blijven nemen om verdere verspreiding of pieken in het virus zoveel mogelijk te voorkomen.

De FOD Werkgelegenheid heeft in samenwerking met de sociale partners een [generieke gids](#) opgesteld die in de eerste plaats gericht is op sectoren en werkgevers die hun activiteiten (gedeeltelijk) hebben moeten stopzetten om een veilige en gezonde hervatting van hun activiteiten te verzekeren.

Dit generieke instrument kan dan verder worden gepersonaliseerd door de verschillende sectoren om maximaal rekening te houden met hun specifieke sectorale context, en door elke werkgever die het nodig heeft, zodat de activiteiten in veilige omstandigheden opnieuw kunnen worden opgestart.

Daarom heeft het ICB zich op basis van deze generieke gids tot taak gesteld om mee te werken aan de totstandkoming van een sectorale gids die is aangepast aan de context van de autobus- en autocarbedrijven. Deze gids zal ter beschikking worden gesteld van de werkgevers in onze sector die worden geadviseerd om hem te bespreken met hun Comité voor Preventie en Bescherming op het Werk (CPBW), de vakbondsafvaardiging die in het bedrijf aanwezig is of rechtstreeks met hun werknemers. In feite is elk bedrijf uniek en we kunnen niet beweren dat we alle situaties die zich kunnen voordoen in deze gids behandelen.

De inhoud zal worden aangepast aan de evolutie van de situatie en de richtlijnen van de nationale veiligheidsraad.

De aanbevelingen van de regionale vervoersautoriteiten zijn niet vertaald. Als u uitleg nodig heeft, aarzel dan niet om contact met ons op te nemen.

Contents

Inleiding	1
Geregeld vervoer in opdracht van De Lijn/OTW-TEC.....	3
VVM – De Lijn	3
A. Voorbereiding van de vervoersopdracht	3
B. Bij het vertrek.....	3
C. Onderweg - Bij tussenstops.....	4
D. Na de vervoersopdracht.....	4
TEC – OTW	7
A. Préparation de la mission de transport.....	7
B. Au départ.....	7
C. En route – Aux arrêts.....	7
D. Après la mission de transport.....	8
Leerlingenvervoer in opdracht van OTW-TEC/De Lijn.....	9
VVM – De Lijn	9
A. Voorbereiding van de vervoersopdracht	9
B. Bij het vertrek.....	10
C. Onderweg - Bij tussenstops.....	10
D. Na de vervoersopdracht.....	13
TEC - OTW.....	14
A. Préparation de la mission de transport.....	14
B. Au départ.....	14
C. En route – Aux arrêts.....	14
D. Après la mission de transport.....	15
COCOF.....	16
Vervoer in opdracht van een privé opdrachtgever	17
A. Voorbereiding van de vervoersopdracht	17
B. Bij het vertrek – Bij tussenstop	18
C. Onderweg	19

Geregeld vervoer in opdracht van De Lijn/OTW-TEC

VVM – De Lijn

A. Voorbereiding van de vervoersopdracht

- Passagiers informeren over de gezondheids- en veiligheidsmaatregelen die zij moeten volgen:
 - **Alle reizigers ouder dan 12 jaar** moeten neus & mond bedekken met mondmasker (mag ook sjaal of bandana).
 - Afstand houden.
 - Men kan maar voor maximaal 6 personen boeken voor een *belbus* – dit is zo ingesteld in de reservatiesoftware Cover. Gezien de afstand van 1,5 meter ten opzichte van de chauffeur te allen tijde gewaarborgd moet worden, wordt de capaciteit op belbussen niet verder opgetrokken.
 - Stap achteraan op.
 - Eerst afstappen dan opstappen
 - Geen cash op de voertuigen blijft de norm. Reizigers kunnen/mogen geen vervoerbewijs kopen of ontwaarden bij de chauffeur.
- Informatie over hygiënemaatregelen aanplakken:
 - Affiche vlot en veilig
 - Affiche vlot en veilig geen mondmasker voor de chauffeur
 - Stickers voor op de instapdeuren (hou afstand + mondmasker verplicht)
 - Wobblers (hou afstand + mondmasker verplicht + wij reinigen voertuig)
 - Vloersticker (hou afstand)
- De reizigers afraden het openbaar vervoer te nemen, indien ze symptomen van de ziekte vertonen.
- Een afscherming plaatsen tussen de stuurpost en het reizigersgedeelte. De afschermingsmaatregelen zorgen ervoor dat er minstens anderhalve meter afstand blijft tussen de chauffeur en de reizigers. Voor de klassieke lijnbussen betreft het een gelijkaardige plastic beschermhoes zoals door De Lijn wordt geplaatst.
- Gezien er verschillende types belbussen bestaan, is het niet mogelijk een uniforme oplossing voor te stellen qua afscherming.
 - Hoge vloer: buizenframe waarin veiligheidsglas of polycarbonaat (plexiglas is niet toegelaten!) wordt aangebracht. In tegenstelling tot de standaardoplossing van de beschermhoes, vergt dit systeem maatwerk.
 - Lage vloer: plastic scherm/folie om de chauffeur af te schermen.
- Zorg voor herbruikbare mondmaskers voor de chauffeurs (mogelijk om te krijgen via FBAA).
- Desinfecteer en reinig het voertuig in overeenstemming met de hygiënische maatregelen (zie De Lijn “Reiniging bussen”).

B. Bij het vertrek

- Chauffeurs moeten verplicht een mondmasker dragen. Chauffeurs zijn niet langer verplicht om een mondmasker te dragen, indien de stuurpost afgesloten is. Toch is het raadzaam om een mondmasker te dragen om het goede voorbeeld te geven aan de reizigers en uit respect voor de collega die na jou je werkplek gebruikt.
- Op *belbussen* zonder afscheiding van de chauffeur dragen de chauffeurs minstens een chirurgisch masker – dit hoeft dus niet per se een FFP1-masker te zijn. Bij de exploitanten zijn

de stuurposten in principe allemaal afgeschermd op basis van het sociaal akkoord met de vakbonden.

- Zet als extra bescherming ook altijd je ventilatie op: de luchtventilatie blaast de lucht (en dus alle druppels) van voren in de bus naar achteren.

C. Onderweg - Bij tussenstops

- Alle reizigers stappen achteraan op. De voorste deur blijft gesloten.
- Reizigers kunnen/mogen geen vervoerbewijs kopen of ontwaarden bij de chauffeur.
- Als er een reiziger aan de halte staat zonder mondmasker, chauffeur laat niemand staan en neemt de reiziger zonder mondmasker mee. Hij roept dispatching op en rijdt verder. Dispatching zorgt voor politiebijstand.
- Op belbussen met afscheiding van de chauffeur, waarbij het mondmasker niet verplicht is voor de chauffeur, is een stoffen mondmasker voldoende als de chauffeur het voertuig verlaat om een reiziger te begeleiden bij het opstappen.
- Op de *belbussen* wordt de volgende procedure gevolgd bij opstap/afstap klant indien geen afscherming voorzien is tussen de stuurpost en de instapdeur (reizigerskant):
 - Bij aankomst aan de opstaphalte – chauffeur legt voertuig stil, stapt uit – klant stapt in en chauffeur stapt nadien terug in.
 - Bij aankomst aan de afstaphalte – chauffeur stapt uit – laat klant uitstappen en stapt nadien terug in.
- Richtlijnen als een rolstoelgebruiker de *belbus* neemt:
 - De chauffeur heeft als opdracht om de oprijplaat uit te klappen (of de lift klaar te zetten). Er is dus geen fysiek contact met de rolstoelgebruiker, de rolstoelgebruiker gaat zelfstandig of met hulp van begeleider in het voertuig.
 - rolstoel wordt langs de achterzijde benaderd (niet frontaal in aangezicht klant benaderen)
 - rolstoel wordt enkel achteraan + onderaan aan de wielen vastgelegd
 - Op een belbus waar er een afscheiding van de chauffeur is, draagt de chauffeur minstens een stoffen mondmasker als hij/zij het voertuig verlaat.
- Open de ramen als het weer het toelaat.

D. Na de vervoersopdracht

- Desinfecteer en reinig het voertuig in overeenstemming met de hygiënische maatregelen (zie De Lijn “Reiniging bussen”).

STANDAARDPROCEDURE/RICHTLIJN REINIGING AUTOBUSSEN

Deze standaardprocedure of richtlijn voor het reinigen en desinfecteren van autobussen is zowel bedoeld voor het interne schoonmaakpersoneel als voor de medewerkers van een servicebedrijf.

1. Bescherming:

➔ Voor de kuisploeg:

➤ Handschoenen:

- Dragen van wegwerphandschoenen voor éénmalig gebruik. Na gebruik worden ze in een afgesloten vuilnisbak weggegooid.
- Eerst worden de handen grondig gewassen met water en zeep of met hydroalcoholische gel voor de handschoenen aan te doen
- Na het verwijderen van de handschoenen worden de handen opnieuw grondig gewassen

- Nooit eten, drinken, uw neus snuiten of roken met handschoenen aan

➤ **MASKER:**

- **Bij desinfecteren met een spray**, wordt het dragen van een beschermend masker voor schoonmaakpersoneel aanbevolen, afhankelijk van het type product dat wordt gebruikt.

➤ **VENTILATIE:**

- IN ALLE GEVALLEN blijven de DEUREN en DAKRAAM OPEN tijdens het reinigen en desinfecteren van het voertuig.

Het schoonmaakpersoneel respecteert de social distancing.

2. Soorten behandelingen:

De oppervlakken worden eerst gereinigd en daarna gedesinfecteerd.

➔ Reiniging = afstoffen en ontvetten van de oppervlakken wat al de meeste aanwezige ziektekiemen elimineert:

- Standaard wasmiddelen
- Microvezeldoek:
 - Die regelmatig wordt vervangen
 - De microvezeldoeken worden gewassen op 90 ° C of minimaal 60 ° C, min. 1 X/dag.
- *Opmerking: als u een stofzuiger gebruikt, zorg er dan voor dat deze uitgerust is met HEPA-filters (High Efficiency Particulate Air).*

➔ Desinfectie = gebruik van een VIRUCID-desinfectiemiddel (norm EN 14476 en EN 14476/2013)

- ➔ • Respecteer de parameters
- duur van inwerking
 - temperatuur
 - concentratie
- Hoe desinfecteren:
- met een spray en het product laten inwerken zoals aangegeven
 - met gebruiksklare doekjes gedrenkt in desinfectiemiddel (na gebruik wegwerpen in een vuilnisbak met deksel)
 - met een microvezeldoek die in de machine gewassen kan worden op 90 ° C of minimaal 60 ° C, min. 1 X/dag.

3. Reinigings- en desinfectieproducten:

➤ Handen wassen en desinfecteren in de stelplaats:

- Standaard zeep + papieren handdoek (na gebruik in een vuilnisbak met deksel)
- Hydroalcoholische gel in dispenser
- Was- en desinfectietips bij elk apparaat plaatsen (in de buurt van lavabo, toiletten, geldispenser)

➤ **Bleekmiddel - Opmerking:** het coronavirus wordt binnen één minuut geïnactiveerd wanneer het wordt blootgesteld aan bleekmiddel dat ten minste 0,1% natriumhypochloriet bevat, dwz 0,1% actief product. Gezien het aantal producten op de markt, vaak met verschillende doseringen, wordt nu voorgesteld om een verdunning van **40 ml bleekmiddel te gebruiken voor 1 liter koud water**. Zo blijf je boven de 0,1% die nodig is voor elk type bleekmiddel.

➤ Gelieve altijd stipt de gebruiksaanwijzingen van de reinigingsproducten te volgen

4. Frequentie voor bus

➔ Voor de kuisploeg: Reiniging + desinfectie: min 1 X/dag van de bus aan het einde van de dienst en door kuisploeg.

➔ Voor de chauffeur: desinfectie van de bestuurdersruimte bij de aanvang van de dienst en daarna handen wassen met een hydroalcoholische gel of lotion.

- Voorzie de chauffeurs van de nodige desinfectie-uitrusting voor de chauffeursruimte (zoals aangegeven in punt 1 - Soorten behandelingen)
- Voorzie de chauffeurs van desinfecterend middel (hydroalcoholische gel of lotion minimaal gedoseerd 70%)

5. Ruimtes – zones in de bussen:

➔ Voor de kuisploeg:

- Reiniging 1X/dag van de bus + speciale aandacht voor de meest aangeraakte delen
- Desinfectie 1 X/dag, vooral de meest aangeraakte plaatsen
- Vuilnisbakken: in elke vuilnisbak in de bus wordt een plastic zak geplaatst. Deze vuilniszakken worden door de kuisploeg dagelijks zorgvuldig gesloten en in de daarvoor bestemde container afgevoerd.
- High-Touch of vaak meest aangeraakte plaatsen:

Zone Reizigers:

- Horizontale en verticale stangen,
- Steunhandvatten
- Deurbellen
- Handgrepen achterdeur
- Ramen aan elke kant van de achterdeuren
- Uitgang airconditioning (waar vervuilde deeltjes zich kunnen nestelen)
- zetelomkadering

Zone Chauffeur:

- stuurwiel
- Prodata - Retibo: let op de onderhoudsregels voorgeschreven door De Lijn
- Dashboard
- Handgreep voordeur
- Bestuurdersvenster
- Bestuurdersstoel
- Zonnewering
- Uitgang airconditioning
- Afsluiting tussen chauffeurs- en reizigerscompartiment
- Ontgrendelingsknop deuren

➔ Voor de chauffeur tijdens zijn dienst:

- VENTILATIE: Zo vaak mogelijk deuren, ramen en dakramen openen om het voertuig te verluchten tijdens de stilstand
- CHAUFFEURSPOST: de chauffeur desinfecteert de chauffeursruimte idealiter voordat hij zijn dienst aanvangt en wast daarna zijn handen met een hydroalcoholische gel of lotion.

6. Informatie inzake reiniging:

- ### ➔ In het voertuig wordt een bericht nagelaten met datum en uur van de reiniging en desinfectering

TEC – OTW

A. Préparation de la mission de transport

- Informez les passagers sur les mesures d'hygiène et de sécurité qu'ils devront respecter :
 - Port du masque (ou tout autre alternative couvrant le nez et la bouche) obligatoire dès 12 ans. Les contrôleurs pourront refuser l'accès à bord aux personnes qui ne portent pas un masque ou une alternative ;
 - Les valideurs sont de nouveau accessibles à bord de la plupart des véhicules TEC, ce qui implique que les voyageurs doivent obligatoirement valider leur titre de transport. Si le valideur n'est pas accessible, les voyageurs doivent posséder un titre de transport valable, sans temporairement le valider.;
 - La montée se fait par l'arrière, la porte du côté du chauffeur reste fermée ;
 - Toutes les places assises pourront dorénavant être occupées avec, toutefois, une limitation de :
 - 4 voyageurs debout pour un autobus standard ;
 - 6 voyageurs debout pour un autobus articulé ;
 - Le respect et le maintien d'une distance sociale entre les passagers ;
- Affichez les informations relatives aux mesures d'hygiène :
 - Pour l'OTW : voyez l'annexe sur le port du masque (circulaire 20.71)
 - Placez les stickers au sol pour respecter la distance de sécurité des clients debout
 - Placement d'un sticker (sur la paroi transparente, côté passagers) concernant le port du masque pour les conducteurs et l'interdiction de franchir la bâche (à vous fournir via les DT)
- Sensibilisez les passagers à ne pas se prendre le bus s'ils présentent des symptômes de la maladie.
- Nettoyez chaque jour l'intérieur du bus (poste de conduite, barre et boutons) au savon.
- Protégez l'espace du chauffeur par l'installation d'une bâche séparant le poste de conduite du reste du véhicule.
- Fournissez un masque aux chauffeurs.

B. Au départ

- Assurez-vous que le véhicule a été nettoyé le jour avant/le matin-même avant le départ.
- Assurez-vous de disposer du matériel de nettoyage nécessaire : désinfectant, eau et détergeant, chiffons, gants et récipient de collecte des déchets.
- Le chauffeur porte son masque. Il n'est pas obligé de se couvrir la bouche et le nez si un équipement de protection a été installé. Néanmoins, il est vivement recommandé d'en porter un.

C. En route – Aux arrêts

- Les passagers doivent embarquer par la porte arrière du véhicule. Les clients sont obligés de porter un masque à partir de 12 ans aux arrêts et dans le véhicule. Tout client qui ne portera pas de masque, ne sera pas autorisé à pénétrer dans le véhicule.
- Ouvrez manuellement les portes arrière du véhicule à chaque arrêt afin d'éviter que les clients doivent utiliser les boutons poussoirs.
- Lorsque le quota est atteint, le chauffeur affichera dans la mesure du possible le message « complet » sur la girouette via la PFE et ne desservira plus les arrêts suivants.

D. Après la mission de transport

- Nettoyez chaque jour l'intérieur du bus (poste de conduite, barre et boutons) au savon.

Leerlingenvervoer in opdracht van OTW-TEC/De Lijn

VVM – De Lijn

A. Voorbereiding van de vervoersopdracht

- Alle leerlingen dragen, ongeacht de leeftijd, een mondmasker de bus. Tot het einde van het schooljaar blijft social distancing (1,5 meter) daarom de norm op het leerlingenvervoer, in combinatie met het gebruik van mondmaskers.
- Wanneer blijkt dat de vervoersvraag van de school hoger ligt dan 25% van de capaciteit van de bussen die de school in beheer heeft, wordt getracht om bijkomende capaciteit te voorzien door stapsgewijs na te gaan of:
 - de capaciteit van de ingezette voertuigen anders gebruikt kan worden (bijvoorbeeld: afspraken maken met andere scholen).
 - een rit eventueel een bijkomende lus kan rijden binnen zijn rijmoment om bijvoorbeeld een klein aantal leerlingen op te halen in de buurt van de school.
 - een ongebruikte bus van een andere beherende school ingezet kan worden, in afspraak met de exploitant en de beherende school. Momenteel rijdt immers nog ongeveer 40% van de beschikbare bussen niet.
 - er een groter voertuig ingezet kan worden.
- Wanneer geen van bovenstaande mogelijkheden een oplossing biedt én wanneer via de risicoanalyse van een preventieadviseur gegarandeerd kan worden dat alle leerlingen hun mondmasker kunnen aanhouden tijdens de volledige busrit, wordt in laatste instantie overgegaan tot een capaciteitsverhoging tot 50% van een of meerdere van de bussen die de school in beheer heeft. In dat geval blijven de eerste 2 rijen wel leeg, om de chauffeur en de busbegeleider te beschermen.
- Plaatsen die bezet mogen worden, visueel aan te duiden bvb. het kleven van een groene bol op de vloer vóór de zitplaats.
- **PROCEDURE VOOR HET REINIGEN EN HET ONTSMETTEN VAN VOERTUIGEN**
 - **Voorbereidende activiteiten**
 - Reinig eerst het voertuig op de normale manier en ontdoe het van afval.
 - Zet je masker op alvorens te beginnen ontsmetten om te voorkomen dat je je gezicht aanraakt en de bus zelf besmet.
 - Doe tevens je handschoenen aan.
 - Maak je ontsmettingsmiddel klaar
 - **In de chauffeursruimte**
 - Ontsmet de bus 1 maal per dag
 - Gebruik het voorziene desinfecterend middel.
 - Breng het middel aan op een doek en wrijf daarmee de harde voorwerpen af.
 - Volgende zaken moeten ontsmet worden:
 - Stuur
 - Klinken
 - Handvaten
 - Alle bedieningsknoppen
 - Dashboard
 - Andere harde voorwerpen worden gereinigd als deze zichtbare vlekken vertonen. Dit kan gaan over:

- Ruiten
- Vloer
- Binnenkant deur
- Plafond
- **In de passagiersruimte**
 - De passagiersruimte wordt iedere dag 2 maal ontsmet bij het opstappen van de begeleid(st)er.
 - Gebruik het voorziene desinfecterend middel.
 - Verstuif het product op een reinigingsdoek en wrijf dan alle harde oppervlakten af.
 - Volgende zaken moeten dagelijks ontsmet worden:
 - Klinken
 - Leuningen en handvaten van de stoelen, zeker waar passagiers gezeten hebben
 - Duwknoppen (facultatief)
 - Volgende zaken worden ontsmet als er zichtbare vlekken zijn:
 - Vloer
 - Ramen
 - Bagagerekken
 - Deuren
- **Respecteer hier ook ten allen tijde de social distancing en draag het mondmasker.**
- Moet per chauffeur het volgende materiaal in voldoende hoeveelheden voorzien worden: ontsmettingsmiddel, water en zeep, doeken, handschoenen, recipiënt om afval op te vangen.
- Zorg voor geschikte mondmaskers voor de chauffeurs (kan worden besteld bij de FBAA).
- Er wordt alcoholgel voorzien op de bus door de school.

B. Bij het vertrek

- De chauffeur is verplicht om een mondmasker te dragen.
- De begeleidster draagt eveneens een mondmasker dat door de school ter beschikking wordt gesteld.

C. Onderweg - Bij tussenstops

- De berekening van de capaciteit gebeurt op basis van de regels van social distancing. Dit betekent dat bij de toewijzing van de plaatsen in het voertuig een afstand van 1,5 m tussen de chauffeur, de begeleidster en de leerlingen moet gegarandeerd zijn. Deze afstandsregels beperken de capaciteit gemiddeld tot 25% van de volledige bezetting. Dit houdt de toepassing van de volgende regels in:
 - de begeleidster neemt plaats op de eerste rij (en dus NIET naast de chauffeur)
 - vervolgens nemen de leerlingen geschrinkt plaats a rato van 1 leerling per rij

20 pl = 6 covid pl

Driver			
			1
2			
			3
4			
			5
6			

22 pl = 7 covid pl

Driver			
			1
2			
			3
4			
			5
6			
			7

30 pl Iveco = 7 covid pl

Driver			
			1
2			
			3
4			
			5
6			
			7

38 pl Vario = 9 covid pl

Driver			
			1
2			
			3
4			
			5
6			
			7
8			
			9

40 pl Atego = 10 Covid pl

Driver			
1			entrance
			2
3			
			4
5			
			6
7			
			8
9			
			10

50 pl = 12 covid pl

Driver			
			1
2			
			3
4			
			5
6			
			entrance
7			
			8
9			
			10
11			
			12

54 pl = 13 covid pl

Driver			
			1
2			
			3
4			
			5
6			
			entrance
7			
			8
9			
			10
11			
			12
13			

58 pl = 14 covid pl

Driver			
			1
2			
			3
4			
			5
6			
			entrance
7			
			8
9			
			10
11			
			12
13			
			14

- De centrale verzamelparkings zullen als gevolg van de toepassing van social distancing en de instandhouding van de contactbubbels per school, slechts bij hoge uitzondering gebruikt worden.
- **Procedure voor het in- en uitstappen**

A. Het voertuig heeft één toegangsdeur

1. Bij het ophalen van de leerlingen (ochtendrit)
 - de chauffeur zet de handrem op en legt de motor stil
 - de chauffeur stapt uit. Hij draagt een fluohesje
 - de begeleidster stapt uit
 - de leerling stapt op onder toezicht van de begeleidster
 - de chauffeur stapt terug op

De eerst opstappende leerling neemt achterin het voertuig plaats. Vervolgens wordt het voertuig gevuld naar voren toe. De laatst opgestapte leerling stapt het eerst af. Bij het afstappen wordt de social distancing gerespecteerd.

2. Bij het vertrek aan de school (avondrit)
 - de chauffeur staat buiten het voertuig. Hij draagt een fluohesje. De handrem staat op en de motor staat stil.
 - de laatst afstappende leerling neemt achterin het voertuig plaats. Het voertuig wordt gevuld in functie van de volgorde van de afstappende leerlingen. De eerst afstappende leerling neemt voorin plaats. Dit gebeurt onder toezicht van de begeleidster
 - de begeleidster stapt op
 - de chauffeur stapt op
3. Bij het afzetten van de leerlingen (avondrit)
 - de chauffeur zet de handrem op en legt de motor stil
 - de chauffeur stapt uit. Hij draagt een fluohesje
 - de leerling stapt uit onder toezicht van de begeleidster
 - de begeleidster stapt terug op
 - de chauffeur stapt terug op

B. Het voertuig heeft twee toegangsdeuren

De voorste deur blijft gesloten. We raden aan dit duidelijk aan te geven en de toegang tot de chauffeurszone in het voertuig af te scheiden. De leerlingen stappen op en af via de 2de deur. De chauffeur blijft zitten.

1. Bij het ophalen van de leerlingen (ochtendrit)
 - de begeleidster stapt uit
 - de leerling stapt op onder toezicht van de begeleidster

De eerst opstappende leerling neemt voorin het voertuig plaats. Vervolgens wordt het voertuig gevuld naar achter toe en op die wijze dat de leerlingen bij het afstappen aan de school elkaar zo weinig mogelijk kruisen. Bij het afstappen aan de school wordt de social distancing gerespecteerd.

2. Bij het vertrek aan de school (avondrit)
 - de chauffeur zit in het voertuig (facultatief)
 - de laatst afstappende leerling neemt voorin het voertuig plaats. Het voertuig wordt gevuld in functie van de volgorde van de afstappende leerlingen en op die wijze dat de leerlingen elkaar bij het afstappen zo weinig mogelijk kruisen. Dit gebeurt onder toezicht van de begeleidster.
3. Bij het afzetten van de leerlingen (avondrit)
 - de leerling stapt uit onder toezicht van de begeleidster
 - de begeleidster stapt terug op

- **Procedure voor het hanteren van een rolstoel**

- Voorbereidende activiteiten
 - Zet je specifiek masker met filter op.
 - Ontsmet je handen.
 - Trek je handschoenen aan. Je moet immers harde voorwerpen aanraken. Dit is waar het virus zich kan op vasthechten.
 - Maak je ontsmettingsmiddel klaar.
- Activiteiten tijdens het hanteren van de rolstoel
 - Jij alleen mag de deuren openen.
 - Je plaatst de rolstoel op het laadplatform en brengt deze op de voorziene plaats in de bus
 - Let op dat je de rolstoel uitsluitend langs achter nadert.
 - Indien een buikgordel dient vastgemaakt te worden, vergrendel en manipuleer je deze uitsluitend langs achter.
- Activiteiten na het uitstappen van de passagier
 - Desinfecteer de gordel met desinfecterend middel.
 - Desinfecteer de handvaten die zijn aangeraakt door de passagier.
 - Jij alleen mag de deuren sluiten.
 - Doe je handschoenen uit.
 - Ontsmet je handen.
- Voor die chauffeurs die een rolstoel moeten vast- en losmaken (chauffeurs van liftvoertuigen), wordt voor deze handeling een set van twee specifieke mondmaskers ter beschikking gesteld. Het betreft hoogkwalitatieve stoffen mondmaskers met filter die een bijkomende bescherming bieden. Deze mondmaskers dienen verplicht gedragen te worden tijdens deze handeling.

D. Na de vervoersopdracht

- Desinfecteer en reinig het voertuig in overeenstemming met de hygiënische maatregelen volgens de 'procedure voor het reinigen en het ontsmetten van voertuigen'.

TEC - OTW

A. Préparation de la mission de transport

- Affichez les informations relatives aux mesures d'hygiène :
 - Pour l'OTW : voyez notamment l'annexe sur le port du masque.
- Sensibilisez les passagers à ne pas se rendre dans le véhicule s'ils présentent des symptômes de la maladie.
- Aux fins d'assurer la sécurité du service, les véhicules sont nettoyés 2 fois par jour par le transporteur et doivent être aérés entre les circuits du matin et de l'après-midi.
- Protégez l'espace du chauffeur par l'installation d'une bâche séparant le poste de conduite du reste du véhicule.
- Fournissez un masque au chauffeur. A titre exceptionnel compte tenu des circonstances, l'OTW offrira aux transporteurs l'équivalent de 4 semaines de masques pour les chauffeurs, à partir du 18 mai et à raison de 2 masques par jour. Après cette période, les masques pour les chauffeurs seront à acquérir par les transporteurs.

B. Au départ

- Le chauffeur porte obligatoirement son masque.

C. En route – Aux arrêts

- L'accompagnateur porte obligatoirement un masque.
- Les élèves de plus de 12 ans portent un masque. Le port du masque est recommandé pour les élèves de moins de 12 ans. L'élève de plus de 12 ans ne disposant pas de masque ne peut pas être pris en charge. Dans le cas où un enfant ne peut pas être laissé à la garde de l'école ou d'un parent et qu'il ne dispose pas de l'autorisation de rentrer seul, il sera fait appel à la police. Si l'élève a déchiré/perdu son masque en cours de journée, l'école doit se charger de lui en fournir un nouveau.
- A partir du 8 juin 2020, la norme C (plus de distanciation sociale particulière comme dans les écoles pour les élèves du maternel et du primaire) de distanciation entre élèves pour les circuits accueillants des enfants de moins de 12 ans permettant une utilisation de tous les sièges, si le nombre d'élèves le nécessite et si aucune autre solution (bus plus grand par exemple) n'est possible est d'application.
- Concernant les groupes « mixtes » (regroupant des élèves de plus et de moins de 12 ans), les sous-groupes des 2 âges seront scindés et l'occupation des bus sera différenciée en fonction des âges : les moins de 12 ans occuperont tous les sièges dans cette partie du bus et ceux de plus de 12 ans occuperont un siège sur deux en diagonale dans le reste du bus
- Afin de garantir la distanciation sociale entre les élèves, voici la procédure à suivre au lieu de correspondance :
 - L'enfant qui doit prendre une correspondance attend assis à sa place désignée l'arrivée du second bus.
 - Une fois le bus en correspondance stationné et à l'arrêt, le conducteur et/ou la convoyeuse donne l'accord à l'élève de descendre et de se rendre (avec l'aide de la convoyeuse si nécessaire) dans son deuxième bus.
 - Si un autre élève du car est concerné par cette correspondance, il attendra que le premier enfant soit installé à sa place désignée dans le second car avant de descendre et ainsi de suite...

D. Après la mission de transport

- Aux fins d'assurer la sécurité du service, les véhicules sont nettoyés 2 fois par jour par le transporteur et doivent être aérés entre les circuits du matin et de l'après-midi.

COCOF

Les conditions de fonctionnement du service de transport scolaire seront fortement adaptées afin de respecter les exigences sanitaires indispensables à la période que nous traversons :

- Les bus ne pourront accueillir qu'un enfant tous les deux sièges.
- Le port du masque sera obligatoire pour les enfants voulant entrer dans le bus et aucune exception à cette règle ne sera possible.
- Par ailleurs, lorsqu'un circuit sera remis en route, le parcours reprendra comme précédemment "sauf adaptations exceptionnelles", même si le nombre d'élèves à transporter est limité.
- Les chauffeurs devront être dotés des équipements individuels de protection indispensables, notamment via le port du masque et la mise à disposition de gel hydroalcoolique.
- Une désinfection complète des bus devra être réalisée chaque jour.

Vervoer in opdracht van een privé opdrachtgever

De Federatie van Belgische Autobus- en Autocarondernemingen stelt, in samenwerking met de sociale partners, de volgende aanbevelingen voor om de heropstart van het collectief vervoer van personen als onderdeel van de exit-strategie te begeleiden.

De onderstaande regels zijn dus gebaseerd op een overeenkomst binnen de sector en houden rekening met bepaalde wettelijke verplichtingen. Er is ook rekening gehouden met de richtlijnen van de Europese Commissie COVID-19 van 13 mei over het geleidelijke herstel van vervoersdiensten en -connectiviteit.

Geldigheid

Deze regels kunnen worden aangepast indien de nationale veiligheidsraad nieuwe beslissingen zou nemen in het licht van de ontwikkeling van de Covid-19-pandemie.

De activiteiten in kwestie zijn toegestaan voor vervoerbedrijven op voorwaarde dat de volgende maatregelen op het Belgische grondgebied in acht worden genomen.

Voor de privéondernemingen uit de sector heeft de aandacht voor de gezondheid van de passagiers en van de medewerkers hierbij de hoogste prioriteit. Het besloten groeps karakter bij deze vorm van personenvervoer vormt, samen met de kennis en de ervaring met het specifieke type aan cliënteel, hierbij een uitzonderlijk voordeel om alle nuttige maatregelen op een gestructureerde en efficiënte manier te laten respecteren. Daardoor kan het risico op verspreiding sterk worden gereduceerd.

Bovendien kan, in geval van contaminatie, de rapportering snel en accuraat worden geactiveerd door het opgeven van de persoonlijke gegevens van de medepassagiers, met respect tot de geldende wetgeving.

Dit voorstel is van toepassing in en rond het voertuig en op instap- en uitstapplaatsen. Deze richtlijn geldt niet op andere plekken binnen het vervoersbedrijf, zoals op kantoor, aan de receptie of in de werkplaats. Ook geldt deze richtlijn niet op de eindbestemming of tussenstops. Op deze plekken gelden de algemene COVID19-richtlijnen, zoals opgenomen in de Generieke Gids V2. Als het echter gewoon een stop op een parking betreft, is het aan de chauffeur om ervoor te zorgen dat de algemene regels van toepassing zijn.

De gezondheidsvoorschriften van het land van vertrek en aankomst moeten door de vervoerbedrijven in elk van de respectieve gebieden worden nageleefd.

A. Voorbereiding van de vervoersopdracht

- Aan de passagiers wordt, indien mogelijk reeds op voorhand via bv. Email, een praktische briefing gegeven van de te nemen maatregelen, bij voorkeur door de groepsleider. Indien de (weers-)omstandigheden het niet toelaten, aan de hand van een wegwerpdokument.
- Het voertuig wordt voldoende verlucht voor elk traject, alsook tijdens mogelijke tussenstops.
- In de chauffeurspost worden alle aanraakpunten en -zones volgens voorschrift gereinigd en ontsmet.
- De harde en gladde oppervlakken binnen, waarmee passagiers in contact kunnen komen, worden ontsmet. Hierbij horen handgrepen, arm- en hoofdsteunen, bedieningspanelen, ... Dit gebeurt ook tijdens de geplande tussenstops.

- De eerste zetelrij blijft vrijgehouden en de veiligheidszone tussen chauffeurspost en passagiersruimte wordt aangeduid met fysieke barrière, bijvoorbeeld een (breekbare) veiligheidsketting. Bij gebruik van de eerste zetelrijen achter de chauffeurspost dient een afscheiding in flexibel materiaal met voldoende aandacht voor zichtbaarheid en veiligheid te worden voorzien.
- In geval van een besmetting van een passagier dient het voertuig aan een volledige en grondige ontsmetting onderworpen te worden.
- De ventilatie is onderhouden volgens de voorschriften van de constructeur en, zal zo worden ingesteld en gebruikt dat verse buitenlucht maximaal wordt bevorderd.
- Er is een voorraad aan handgels en wegwerphandschoenen voorzien die kunnen worden ingezet voor de veiligheidsprocedures.
- Voor de standplaats voor laden, ontladen, op- of afstappen wordt een plaats gekozen met voldoende vrije ruimte om bewegingen van personen veilig te kunnen laten verlopen.
- Passagiers die tot sociale bubbels worden best samengehouden en voor andere passagiers wordt scheiding van leeftijdscategorieën aangeraden
- Indien van toepassing kan een voorafgaande plaats indeling best samen met de organisator of groepsverantwoordelijke worden uitgewerkt.
- De passagiersgegevens, met inbegrip van de contactgegevens, dienen gedurende 4 weken te worden bewaard, met inachtneming van de nationale regels inzake gegevensbescherming. In overeenstemming met de wetgeving moet het mogelijk zijn om deze gegevens beschikbaar te stellen voor het "contact tracing".

B. Bij het vertrek – Bij tussenstop

- Indien een passagier tekenen van ziekte zou vertonen voor het vertrek, dient de chauffeur, samen met de bedrijfsleiding de zorgdiensten te verwittigen en elk contact met andere personen te vermijden. Er wordt zeker niet vertrokken alvorens dit mogelijk risico correct is ondervangen.
- Bij voertuigen met 2 deuren wordt enkel de achterste gebruikt door de passagiers.
- Alvorens in te stappen wordt aan de passagiers gevraagd om de gebruikelijke veiligheidsafstand te bewaren.
- Eventuele controle van documenten, waaronder tickets, gebeurt zonder persoonlijke contacten, in de mate van het mogelijke.
- Bij opstappen op het vervoerbedrijf wordt de inzet van hulpsignalisatie aanbevolen
- De passagiers worden ingedeeld in twee groepen, de L(inks)-groep, die achteraan zal plaatsnemen, en de R(echts)-groep die vooraan zal plaatsnemen.
- Indien een voorafgaande plaats indeling kon worden uitgewerkt, wordt de opstapvolgorde daaraan aangepast.
- Er wordt opgestapt, en later uitgestapt volgens het FILO-principe
- Passagiers volgen de algemeen geldende veiligheidsmaatregelen COVID-19 en ontsmetten bovendien de handen bij elke opstap
- De chauffeur(s) stappen steeds eerst uit en ook laatst in.
- Er wordt zo weinig mogelijk handbagage in het voertuig meegenomen.
- Voor de bagageruimte van het voertuig wordt een veilige perimeter gerespecteerd en best met signalisatie aangeduid, als de standplaats het toelaat.
- De chauffeur behandelt in deze zone de bagagestukken voor in- en uitladen en draagt daarbij verplicht wegwerphandschoenen.

- De passagiers brengen, geordend, de bagage tot in het bereik van de chauffeur , zonder hem/haar te benaderen, en ontvangen hun bagage terug aan de grenzen van de veiligheidszone

C. Onderweg

- Mondmaskers zijn verplicht voor de passagiers (vanaf 12 jaar) tijdens de hele duur van het traject, indien onderling de veiligheidsafstand van 1,5 meter niet kan gerespecteerd worden.
- Passagiers blijven gedurende het hele traject hun zitplaats gebruiken, ook voor de terugweg. Signalisatie wordt gebruikt, of aangebracht, om de eigen plaats te helpen memoriseren.
- Het toilet aan boord wordt niet opengesteld, er worden voldoende haltes aan sanitaire voorzieningen gepland bij langere trajecten.
- De koelkast aan boord wordt niet gebruikt voor de verdeling van dranken of versnaperingen voor de passagiers.
- Tijdens deze haltes wordt het voertuig extra verlucht.
- Gezien de onderlinge afstand voldoende groot is, is een dubbele bemanning, met respect tot rij- en rusttijden, in de chauffeurszone toegestaan. Bij wisselen van chauffeur dient de post, alsook de bijrijdersplaats te worden ontsmet.
- Indien de chauffeurszone is afgesloten door een flexibele afscheiding van de passagierszone is de chauffeur vrijgesteld van het dragen van mondmasker.
- Tijdens ritten zonder passagiers zijn de chauffeur of mekanieker vrijgesteld van de verplichting van het dragen van mondmasker.
- Vast proces voor de verhandeling van verdachte COVID-19 gevallen:
 - Isolatie van de betrokken passagier – elk contact met andere personen moet worden vermeden
 - Contact opnemen met de vervoersmaatschappij en met de federale of lokale politie die verdere stappen met de chauffeur, groepsleider en met het bedrijf zal coördineren.